

« De-a latul, Stropitoarea prin sală-ncet păşind... » sau « Nuielii i se-nchină (!) Briceagul... » pare că e vorba de eroi de fabulă și nu de eroi vii cu trăsături plasticizate prin nume. În românească proprie ar fi trebuit tradus: « lui Nuiia i se-nchină Briceag. »

Apoi unele nume s-au tradus diferit, ca bunăoară, *Kluczник*, transpus cînd prin *Chelarul*, cînd prin *Clucerul* (cu sensul tot de chelar), încît cititorul român are impresia că e vorba de două personaje, cînd în realitate e numai unul (vezi cărțile VII și X).

Ar mai fi multe observații de făcut însă ne mulțumim numai cu înșirarea celor de mai sus, de caracter diferit.

Cu toate lipsurile arătate însă, munca și înția traducere integrală a poemului *Pan Tadeusz* sînt valoroase. De altfel, însăși premiarea traducerii de către Academia R.P.R. denotă acest lucru, dovedindu-se în plus existența și creșterea specialiștilor, care să emită judecăți de apreciere și răsplătire într-un domeniu dificil.

În viitor însă e cert că se vor face noi traduceri — și aci trebuie să tindem — care să înțeleagă mai bine originalul, să plece direct de la el și să dea o transpunere mult mai aproape de valoarea încă « netradusă » pe deplin a poemului *Pan Tadeusz*.

Ion Const. Chițimia și V. Jeglinski

VALENTIN ARNAUDOV și LUCREȚIA MIȘU, Румъно-български речник. (*Dicționar romino-bulgar*), Editura de stat, Plovdiv, 920 p. 31.212 cuvinte.

Acum doi ani, a apărut la Sofia un nou dicționar romino-bulgar.¹ Evenimentul merită salutat cu toată căldura. Apariția acestui dicționar este un fapt pozitiv în acțiunea de cunoaștere și apropiere reciprocă romino-bulgară. El este un prețios instrument de lucru atît pentru specialiști, lingviști și istorici, cît și pentru marele public care se interesează de limba romină. Dicționarul are la sfîrșit o scurtă gramatică a limbii romine, scrisă pentru bulgari. Redarea frecventă însă a formelor gramaticale rominești prin corespunzătoarele bulgărești face totuși ca ea să poată fi consultată cu folos și de către romini. Cît de departe sîntem față de jumătatea secolului trecut, cînd în prefața unui dicționar franco-bulgar, tipărit la București, se scria: (el) « va fi folositor și acelor bulgari care trăiesc în România, pentru înțelegerea limbii romine »².

Alcătuitoarii au folosit izvoarele lexicografice cele mai bune, apărute pînă la începerea redactării dicționarului. Între timp, a apărut la noi « Dicționarul limbii romine literare contemporane », editat de Academia RPR.³ El se caracterizează și prin faptul că pentru redactarea unor cuvinte ce intră total — sau numai cu unele sensuri — în *terminologia* diferitelor ramuri ale activității omenești (biologie, științele naturii, istorie, medicină, etc.), au fost consultate instituții și persoane de specialitate.⁴ Aceasta a contribuit într-o măsură însemnată la asigurarea unui înalt nivel științific al dicționarului și s-au evitat astfel greșelile, pe care le-au făcut lexicografia noastră din trecut. Un lingvist, oricît ar fi de bine pregătit nu poate cunoaște toate terminologiile, adică mai concret: 1. Cuvintele care circulă numai într-o anumită ramură a activității omenești; 2. Sensuri pe care le au unele cuvinte numai în ramura respectivă de activitate. Alcătuitoarii dicționarului romino-bulgar n-au putut folosi noua contribuție lexicografică a Academiei noastre și acest fapt se resimte după părerea noastră,

¹ Primul dicționar de acest fel a apărut în 1914, alcătuit de Marčinkov, fiind de mult epuizat. Legăturile multiple dintre cele două popoare reclamau elaborarea acestui nou dicționar. Colaborator: Acad. St. Romanski.

² *Френско-български и българско-френски речник*, (Buc.), p. V.

³ Acad. RPR — *Dicționarul limbii romine literare contemporane*, Buc., 1955, vol. I, XXVI + 626 p.; vol. II, lit. D—L, 813 p.; vol. III, 1956, lit. M—R, 804 p. vol. IV lit. S—Z, 1957, mai departe va fi citat prescurtat: D.l.r.l.c.

⁴ *Idem*, I, p. XXVI